

‘Ik verwacht krapte, ook hier’

Ex-minister Van Ardenne vreest escalatie op voedselmarkten

De wereldprijs van voedsel bereikte vorig maand weer een nieuw record. Oud-minister Van Ardenne waarschuwt dat we blijvend meer geld zullen uitgeven.

**Door onze redacteur
LOLKE VAN DER HEIDE**

ROTTERDAM, 5 MAART. Agnes van Ardenne, vertegenwoordiger namens Nederland bij de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO), maakt zich ernstig zorgen over de wereldwijde voedselvoorziening. De voedselprijzen stijgen nog steeds, zo bleek deze week uit de *Food Price Index* van de FAO. Nooit eerder was eten zo duur.

Deze index meet sinds 1990 de prijs van de vijf belangrijkste productgroepen: graan, zuivel, olie en vet, vlees en suiker. In juli 2010 begon de waarde van dit mandje met voedselgrondstoffen fors te stijgen en daar lijkt voorlopig geen einde aan te komen. Alleen de prijs van suiker nam de afgelopen maand niet toe.

„Deze hausse van voedselprijzen is niet tijdelijk”, zegt Van Ardenne. „Iedereen moet ermee rekenen houden dat we blijvend meer geld zullen moeten uitgeven aan eten.”

Vooraf de prijs van graan is scherp omhoog gegaan, 70 procent in een jaar tijd. Een van de oorzaken: het aanwenden van eetbaar graan als grondstof voor bio-brandstof.

Nederlandse bij FAO

Agnes van Ardenne-van der Hoeven (1950) stamt uit een katholieke tuindersfamilie. Ze maakte carrière in het CDA. Van 1994 tot 2002 was ze Kamerlid en diende daarna in drie kabinetten onder Balkenende: als staatssecretaris van Buitenlandse Zaken en als minister van Ontwikkelingssamenwerking. Sinds april 2007 vertegenwoordigt zij Nederland bij de FAO in Rome.

Hoe ernstig acht u de situatie?

„De spanning loopt op bij de FAO, dat voel je aan alles. Dit kan niet zo lang meer doorgaan. We waarschuwen al meer dan tien jaar voor dreigende tekorten in de voedselvoorziening en dat gaat een keer gebeuren. We zien een prijsopdrijvend effect. De oorzaak ligt in een combinatie van factoren. De wereldbevolking blijft groeien: elk jaar komen er 80 miljoen monden bij om te voeden. In de landbouw in ontwikkelingslanden wordt al dertig jaar niet voldoende geïnvesteerd. De vraag stijgt, vooral naar van vlees, waarvoor je meer granen moet verbouwen. Dan heb je te maken met klimaatverstoringen, onder meer in Australië en de Verenigde Staten, waardoor oogsten lager zijn uitgevallen. En ten slotte stijgt het gebruik van land-

bouwproducten als basis voor bio-brandstof.”

Hogere prijzen zijn toch goed nieuws voor Nederland als belangrijke exporteur van landbouwproducten?

„Ja, voor sommige boeren in Nederland wel. Zij krijgen een hogere prijs voor hun gewas of dieren. Maar Nederland is niet zelfvoorzienend op voedselgebied. Veel grondstoffen moeten worden ingevoerd, zoals plantaardige oliën en suiker en die zijn scherp in prijs gestegen. Voor de economie als geheel betekent dit dat we per saldo duurder uit zijn.”

Uiteindelijk komt de rekening dus op het bordje van de consument.

„Door schaarste gaat de prijs voor de consument onherroepelijk omhoog. Als het zo doorgaat zal er een concurrentieslag ontstaan om voedsel. Wie het meeste wil betalen, krijgt ook het meeste. Ik verwacht op termijn hier en daar lege schappen in supermarkten, ook in het Westen.”

De opstand in het Midden-Oosten is voor een deel ingegeven door de hoge voedselprijzen.

„Veel landen in het Midden-Oosten hebben een zeer jonge bevolking die niet profiteert van economische vooruitgang. En de regeringen bedenken de verkeerde oplossingen. Ze komen de burgers tegemoet, met subsidies op voedsel. Maar het werkelijke probleem is dat de landen daar te weinig voedsel produceren, al jaren. En dus moet je de boeren helpen om hun landbouw te verbeteren. Een an-

dere zorgelijk ontwikkeling in die regio is het leasen van land. Regeringen, waaronder de Egyptische, hebben grote stukken landbouwgrond in buurlanden, zoals Soedan en Ethiopië geleasd om gewassen voor de eigen bevolking te verbouwen. Door deze ‘land grab’ komen de landen die de grond verhuuren zelf in de problemen met hun landbouwproductie.”

Zijn er te midden van de voedselcrisis nog lichtpunten?

„De omstandigheden van de landbouw in Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland waren de afgelopen jaren heel goed. Die landen lijken minder vatbaar te zijn voor klimaatstoornissen en zijn de grote graanschuren van Europa. Verder constateer ik tot mijn vreugde dat de politiek, de wetenschap en grote instituten zoals de FAO op hetzelfde spoor zitten: iedereen beseft dat het anders moet.”

Wat kan de FAO doen?

„2011 is een cruciaal jaar voor de FAO en alle betrokken partijen. Ook op de agenda van de G20 staat de voedselproblematiek bovenaan. We moeten proberen de prijschommelingen een halt toeeroepen en de ‘land grab’ tegen te gaan. Ook het omzetten van eetbare landbouwproducten in bio-brandstof moeten we ter discussie stellen en de subsidieregeling aan boeren om olie van graan te maken moeten we, wat mij betreft, heroverwegen. Want voedselproductie heeft prioriteit. Een goede verdeling van het voedsel over de wereld leidt tot stabiliteit. En dat is uiteindelijk het hoogste goed.”